Р Е Ш Е Н И Е
№ 29724

гр. София, 11.09.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Първо отделение 12 състав,** в публично заседание на 01.09.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **8077** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство по делото е по реда на чл.145 и следващите от АПК.
Делото е образувано по жалба на Й. (собствено име) С. (фамилно име), лице от мъжки пол, гражданин на Турция, [дата на раждане] в И., Турция, срещу Решение № 3305/07.05.2025г. на председателя на държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, с което е постановен отказ да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата, подадена чрез адв. Л., се иска неговата отмяна. Изтъкнати са следните основания: счита анализът на изложената в решението обстановка в Турция формален и не кореспондирал с личната бежанска история на С. Й.. Позовавайки се на алтернативата за вътрешно разселване по чл. 8, ал.8 и чл. 9, ал. 5 ЗУБ не е отчетено законово заложеното условия за нейното прилагане – териториално обособената вътрешна закрила да е наистина практически достъпна за кандидата, и обоснована преценка кандидатът да се установи в посочената .обособена област. Въз основа на посоченото счита, че оспореното решение е издадено в нарушение на изискванията на чл.8, ал.2 от Директива 2011/95 изискването към момента на произнасяне по заявлението за убежище да бъдат взети общите условия в условия в обособената част он държавата по произход и какви са личните обстоятелства на кандидата. В жалбата изтъква основанията за отказ да се предостави международна закрила, както и неприложимост на чл. 33от Женевската конвенция за статута на бежанците от 1951 г. и в чл. 4, ал.3 ЗУБ, по които съображения счита решението за незаконосъобразно на основания чл.146, т.3 и т.4 АПК.

Ответникът, чрез юрк. К. оспори жалбата изцяло, иска от съда да отхвърли същата.

По делото са приети доказателствата по административната преписка и допълнително справка за ситуацията в Турция към 20.06.2025г.

Съдът като обсъди доказателствата по делото, взе предвид доводите и възраженията на страните, извърши дължимата проверка на оспорения акт, от фактическа и правна страна приема за установено следното:

Оспореното по делото решение № 3305/07.05.2025г. на председателя на ДАБ е постановено по подадена молба за международна закрила № ПМЗ -В-584/ 20.02.2025г. на РПЦ С., без документ за самоличност, като личните данни на лицето са установени въз основа на подадена от него декларация – турски гражданин, с постоянен адрес в [населено място], Република Турция, разведен. За негова страна по произход е приета Турция на основание пар.1, т.7 ЗУБ.

По молбата на Сайн Й. са проведени следните процесуални действия – регистрация, Евродак дактилоскопна карта, връчени са указания за процедурата, правата и задълженията на лицата в производството по разглеждането на молбата за закрила за турски език и чрез преводач. На дата 18.03.2025г. с Сайн Й. е проведено лично интервю.

В мотивите на решението са обсъдени заявеното от кандидата за международна закрила, че не е заплашван от никого лично и че не му е упражнявано насилие – психическо и физическо от никого в държавата му по произход, не бил задържан и за двете постановени срещу него присъди, а ако се завърне в Турция ще бъде арестуван и отведен в затвора, където ще трябва да изтърпи наказанието си, но не е извършил никакви престъпления. Посочено е, че не са представени никакви писмени документи в подкрепа на твърденията му. След подадено искане до Районна прокуратура Б., по служебен път е получен отговор че лицето имало регистрация за нарушаване на закона за контрабандата и регистрация относно инцидент със заплаха с оръжие. Преценени са като неправдоподобни и неподкрепени твърденията за членство в турската политическа партия през 2020 г. станал член на създадената през 2018 г. от А. Р. И. в [населено място] политическа партия „ Y. P.“ или „Партия на иновациите“, като ръководи местните структури на партията в [населено място], която през 2023г. напуснал чрез заявление по интернет заради лични проблеми. Органът също е съобразил посоченото от С. Й. за заведени срещу него през 2023г. 6-7 дела и за твърденията му за несправедливо наложените му наказания по две присъди – за отнемане на сума, равностойна на 7 евро от клиент в заведението му, бил заловен в компанията на негов приятел с недекларирани телефони в себе си, бил обвинен заради нарушаване на правилата за пушене на обществени места и за отсечено дърво от негов съсед, приети изцяло за нелогични.

Обсъдени са и изявленията на С. Й. за напускането на страната му по произход - чрез трафикант, на който заплатил 10 000 евро, напуснал Турция, преминал нелегално през Г. и Б. за да влезе незаконно в Република С. М. през българската граница, когато бил и заловен от българските власти. Прието е, че не е искал да остане в Б., целта му била да напусне страната и да продължи пътя си с неясни премине намерения. Председателят на ДАБ е съобразил и писмените доказателства, предоставени по служебен път на българската прокуратура от турските власти, според които С. Й. е съпричастен към инцидент със заплаха с оръжие и нарушаване на Закона за контрабандата. Органът обаче е формирал само извод, че посочените писмени доказателства напълно обосновано и убедително доказвали тезата, че проблемите, поради които търсещият закрила е напуснал страната си по произход незаконно, не са свързани с изложените от него устно факти и обстоятелства, а поради установеното от властите участие в криминално престъпление и административно нарушение и в обобщение, е напуснал държавата си по

произход, с цел да избегне наложените му от турския съд наказания, подал е молба за международна закрила с користна цел, за да се освободи от наказателна отговорност.

На основание данните и Глава II, пар. 62 от Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от Службата на ВКБООН е прието, че кандидатът за международна закрила следвало да се определи като мигрант с криминално минало. Формиран е извод, че не се установяват основания по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ за предоставяне на международна закрила, в това число въз основа на ситуацията в Турция по справка № МД-02-165/25.03.2025г., изготвена от Дирекция Международна дейност към ДАБ при МС. Обсъдени са данни за протести и сблъсъци от 21.03.2025г. в И. заради ареста на кмета на града. В обобщение от справката ставало ясно, че въпреки наблюдаващото се напрежение и известно изоставане в човешките права и свободи, нямало доказателства, че ситуацията в Турция действително достигала до границите на безогледно насилие, породено от въоръжен конфликт и неспособност на властите да се справят.

В мотивите на решението изрично е посочено, че е приложимо предвиденото по чл. 9, ал. 5 ЗУБ, от цитираната справка било видно, че молителят можел да се засели в друга част на страната, но той не пожелал това. Принципът за забрана за връщане по чл.33 от Женевската конвенция не бил приложим, по съображение, че турският гражданин не е влязъл в страната ни за да търси международна за крила, а направил това след като бил заловен от органите на МВР и снети пръстови отпечатъци.

По горните съображения е формиран извод, че лисват предпоставките по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ, поради което на основание чл.75, ал.1, т.2 и т. 4 ЗУБ е постановен отказ да бъде предоставен статут на бежанец и хуманитарен статут на С. Й., гражданин на Турция.

Видно от писмо от Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ при МВР – л. 40 от делото, от дата 18.04.2025г., по съобщение от И. А., лицето Й. С., [дата на раждане] се издирва на национално ниво в Р Турция за „заплаха с огнестрелно оръжие“ и контрабанда с алкохол и тютюн, уведомено било министерството на правосъдието за предприемане на действия по изискване екстрадицията във връзка с националното му издирване. Има данни също така за образувано н.о.х.д. №161/2025г. срещу лицето по описа на РС – Петрич за престъпление по чл.279,ал.1 , пр. 2 от НК вр. Чл.18, ал.1 НК - писмо от 22.04.2025г. на ГПУ – З., л. 39 от делото.

Предвид изложеното до тук, съдът намира, че оспореното решение на председателя на ДАБ е издадено от компетентен орган, но при допуснато съществено нарушение на процесуалните правила, обуславящо неговата отмяна, поради следното:

На първо място, що се касае до актуална информация за ситуацията в Турция по повод на заявените основания да напусне страната си по произход и нежелание да се завърне, не е събрана актуална информация . Видно от справката на Дирекция „Международна дейност“ към ДАБ, първо е изготвена към 25.03.2025г., решението на директора е постановено на 07.05.2025г., предвид на което справката не е актуална.

Второ, справката не е актуална не само по време, но и по съдържание. Справката обсъжда само събития от 19.03.2025г. и във връзка с ареста на общински служители и кмета на И. по обвинения в корупция и връзката им с терористични групи, предизвиканите от това събитие масови протести в цяла Турция – започнали от И. и разпространени в над 55 от общо 81 провинции, методите на полицията и броят на арестуваните след 5–тата нощ на протести – в цяла Турция

Съдът приема, че не се оспорва приетото в мотивите на решението, че на основание данните за протестите, положението на Сайн Й. попада в чл.9, ал.5 ЗУБ - касае се обаче за събития, след

като С. Й. е напуснал страната си по произход. Неясни са обаче мотивите да се приеме съпричастността му към арестите и на лидер на Р. народна партия в Турция, предвид заявеното, че е напуснал партията, в която е членувал през 2023г. и възможността за разселване в Турция, и в тази връзка възможността за разселване в Турция, предвид обхвата на протестите в 55 от общо 81 провинции.

Ситуацията в Турция, в това число към датата на решението, не се изчерпва само с протестите на посоченото основание и от месец март 2025г., следвало е да бъдат събрани данни и свързани с твърденията за несправедливост и невъзможност да се оправдае пред турския съд, за което е следвало да бъдат зададени и уточняващи въпроси. В тази връзка следва да се посочат абсолютно несъответните данни в мотивите на решението, че Партия на иновациите – Y. P. е с лидер А. Реиз И., вместо посочената партия в протокола от интервюто – партия с инициали „М.“ с лидер А. Реиз И. - различна партия. В тази връзка за напускането на партията в протокола е посочено само „заради проблеми“, а в решението – „заради лични проблеми“. Не са събрани данни в справката с оглед заявените основания за напускане на страната му по произход и не са му зададени на интервюто уточняващи въпроси, които да установят действителни данни за положението му в Турция.

Следователно, от една страна в справката за ситуацията в Турция и съответно в мотивите на оспореното решение преценявана само обстановката в И., където Сайн Й. е посочил, че е живял до края на 2024г., и е прието наличието на основанието по чл. 9, ал.5 ЗУБ – включваща клауза за предоставяне на хуманитарен статут, но от друга, както основателно се твърди в жалбата, също немотивирано е приета възможността за разселване при положение, че протестите са обхванали цялата страна – в 55 от общо 81 провинции в Турция.

Също решението е постановено при допуснато нарушение – не са обсъдени относими разпоредби към правното му положение според данните за молителя. От данните за издирването на турския гражданин „за контрабанда на алкохол и тютюн“ и „за заплаха с огнестрелно оръжие“, са преценявани само от гледна точка на намерението да избегне правосъдието и мотива да подаде молбата за закрила, оспорващият е определен като мигрант с криминално минало. Данните за криминалните прояви и приетото, че положението на оспорващия попада в чл. 9, ал.5 ЗУБ изискват обаче във връзка с предвиденото по член 17, параграф 1, букви б) и г) от Директива 2011/95 : „Гражданин на трета държава или лице без гражданство се изключват от кръга на лицата, които отговарят на условията за субсидиарната закрила, ако съществуват сериозни основания да се счита, че съответното лице: (…) б) е извършило тежко престъпление; (…) г) представлява заплаха за обществото или за сигурността на държавата членка, в която се намира“. Също, след като приема приложимост на чл. 9, ал.5 ЗУБ, но немотивирано възможност за разселване, е следвало да обсъди и възможността за връщане в страната по произход: Член 21, параграф 2, буква б) „Когато това не им е забранено по силата на международните задължения, посочени в параграф 1, държавите членки могат да върнат бежанец, независимо от това дали той е признат официално за такъв, когато: (…) б) като осъден с влязла в сила присъда за особено тежко престъпление, той представлява заплаха за обществото в тази държава членка“. В случая въз основа на данните за криминални прояви органът е следвало да обсъди съставляват ли предвидени основания за изключване от лицата, които могат да получат международна закрила – хуманитарен статут по националното право.

Тъй като не е събрана актуална информация по твърденията на оспорващия за невъзможността да се защити пред турски съд, за личното му положение, в случай, че се завърне в страната си по произход, което не е и обсъдено в мотивите на решението, съдът е в невъзможност да прецени

налице ли са основания, съответно правилно ли е приложен чл.8 ЗУБ и постановен отказ да бъде предоставен статут на бежанец на оспорващия.

Съдът намира, че не следва за пръв път да събира данни по всички относими въпроси към заявените от оспорващия основания и да обсъжда за пръв път приложимостта на всички относими правни основания.

Що се касае до кандидат за международна зарила, за когото има данни, че в държавата си по произход е извършил криминални прояви, както и за тежестта на престъплението, с оглед задължението за прилагане на единни стандарти към лицата, търсещи международна закрила, следва да бъде съобразена съдебната практика на Съда на ЕС, актуална към датата на процесното решение - Решение на Съда (пети състав) от 27 февруари 2025 г. по Дело C-454/23 К.Б.М. срещу Република К. (кандидат за международна закрила с криминални прояви преди да влезе на територията на К., за когото е признато, че ако се върне в страната си по произход, ще бъде обект на тежко преследване както от властите, така и от обществото) и в случай, че приеме въз основа на допълнително събрани данни, че е налице основание за включването на оспорващия в категорията на лицата, които следва да бъдат признати за бежанци, да обсъди следвали да бъдат приложени изключващи основания – съответни на предвиденото по член 12, параграф 2, буква б) от Директива 2011/95 - гражданин на трета държава или лице без гражданство се изключва от кръга на бежанците, когато има сериозни основания да се счита, че съответното лице е извършило тежко престъпление от неполитически характер извън територията на държавата на своето убежище, преди да бъде прието като бежанец. Според практиката на Съда на ЕС, тъй като разпоредбата не препраща изрично към правото на държавите членки за определяне на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Европейския съюз, а след като нито посоченият член 12, параграф 2, буква б), нито друга разпоредба от Директива 2011/95 го определя, изразът „тежко престъпление“ трябва да се тълкува в съответствие с обичайното си значение в общоупотребимия език, като се държи сметка и за контекста, в който е използван, и за целите на правната уредба, от която е част (решение от 6 юли 2023 г., S. van J. en V. (Особено тежко престъпление), C-402/22, EU:C:2023:543, т. 23 и т. 24). В актуалното решение по тълкуването на разпоредбата на директивата по този въпрос Решение на Съда (трети състав) 30 април 2025 година, по преюдициално дело C-63/24 , K. L., като е припомнена съдебната практика по този въпрос, в т. 31 от решението е посочено следното : „ Що се отнася до обичайното значение на използвания израз, ако думата „престъпление“ препраща към окончателно установени в миналото фактически

обстоятелства, а именно към момента на извършване на това престъпление, то прилагателното „тежко“ добавя оценъчен елемент, който с времето може да се променя. В този смисъл не е изключено преценката за тежестта на дадено престъпление да е различна към момента на извършването му и към момента на разглеждането на молбата за международна закрила.“ По т. 540 от последното решение, също е припомнена съдебната практика в случай, чеу се касае за „особено тежко престъпление“ : „ Съгласно постоянната съдебна практика компетентният орган на съответната държава членка може да се позове на основанието за изключване по член 12, параграф 2, буква б) от тази директива само след като прецени за всеки отделен случай конкретните факти, които са му известни, с цел да определи дали съществуват сериозни основания да се счита, че деянията, извършени от съответното лице, което извън това отговаря на критериите за получаване на поискания статут, представляват такова основание за изключване, като определянето на тежестта на съответното престъпление изисква цялостна преценка на всички обстоятелства в отделния случай“ (вж. в този смисъл решение от 6 юли 2023 г., S. van J. en V. (Особено тежко престъпление), C-402/22, EU:C:2023:543, т. 30 и цитираната съдебна практика).
Както се подчертава в решението на Съда на ЕС, изключващите клаузи се прилагат само по отношение на лица, за които е установено, че попадат в кръга на лицата, които следва да бъдат признати за бежанци или на които следва да бъде предоставен хуманитарен статут и има едновременно данни, които съставляват основания, да бъде постановен отказ, отнемане или прекратяване на закрилата.

Също така, в контекста на актуалната съдебна практика относно сигурните държави на произход (Решението на Министерски съвет на Република Б. № 247/ 03.04.2024г.) РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав) от 1 август 2025 година по съединени дела LC (C-758/24), CP (C-759/24), с което е дадено тълкуване на членове 36 и 37, както и член 46, параграф 3 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила във връзка с член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

Пред съда е представена справка за Република Турция , която обхваща и въпроси, свързани с обществено-политическия живот, ситуацията в някой гранични райони, свързани със зоните на конфликти в региона и опасност от тероризъм. Предвид обаче, непълнотата на данните, въз основа на които е постановено оспореното решение по относими въпроси, то поставянето и

обсъждането им за пръв път от съда като първа инстанция, ще лиши оспорващия от една съдебна инстанция в нарушение на правото на защита на оспорващия.

На основание всичко изложено, поради допуснато съществено нарушение на чл.35 АПК – задължението на административния орган служебно да събере и обсъди всички относими данни, възпроизведен в чл. 75, ал.2 ЗУБ, процесното решение е издадено при допуснато съществено нарушение на процесуалните правила, основание за незаконосъобразност по чл.146, т.3 АПК и съответно за отмяната му, без съдът да решава правният спор по същество. Делото следва да бъде върнато като административна преписка на председателя на ДАБ за ново произнасяне по молбата на оспорващия, като съобрази и всички новонастъпили обстоятелства, в това число във връзка със задържането му от българските власти и евентуални актове на наказателния съд, свързани с връщането на оспорващия в Турция, доколкото екстрацдицията не попада в приложното поле на чл.67 ЗУБ.

На основание изложеното и чл.172 АПК, Административен съд София-град, Първо отделение, 12-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Й. (собствено име) С. (фамилно име), лице от мъжки пол, гражданин на Турция, [дата на раждане] в И., Турция, Решение № 3305/07.05.2025г. на председателя на държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, с което е постановен отказ да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут.

ВРЪЩА делото като административна преписка на председателя на Държавната агенция за бежанците за ново произнасяне по молбата за международна закрила с вх. № ПМЗ – В-584 от 20.02.2025г. на Й. С. гражданин на Турция, [дата на раждане]

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

Съдия: